

UČEŠĆE GRAĐANA U DEMOKRATSKIM PROCESIMA U SRBIJI

—

2017

Centar za istraživanje, transparentnost i odgovornost (CRTA) u saradnji sa Ipsos Strategic Marketingom sproveo je istraživanje "Učešće građana u demokratskim procesima u Srbiji", petu godinu za redom. Cilj istraživanja je da utvrdi stepen spremnosti građana i građanki Srbije da učestvuju u demokratskim procesima koji podrazumevaju razne oblike učešća građana, od glasanja na izborima do pokretanja i učešća u konkretnim akcijama, i prati promene u stepenu učešća tokom vremena. Sprovođenje istraživanja podržala je Britanska ambasada u Beogradu.

METODOLOGIJA

Metod prikupljanja podataka: Licem u lice

Vreme istraživanja: Od 21. do 26. oktobra 2017.

Veličina uzorka: 2017. n=1078

Univerzum: Građani Srbije, 18+ godina

Uzoračka greška: $\pm 3.31\%$ (marginalna greška)

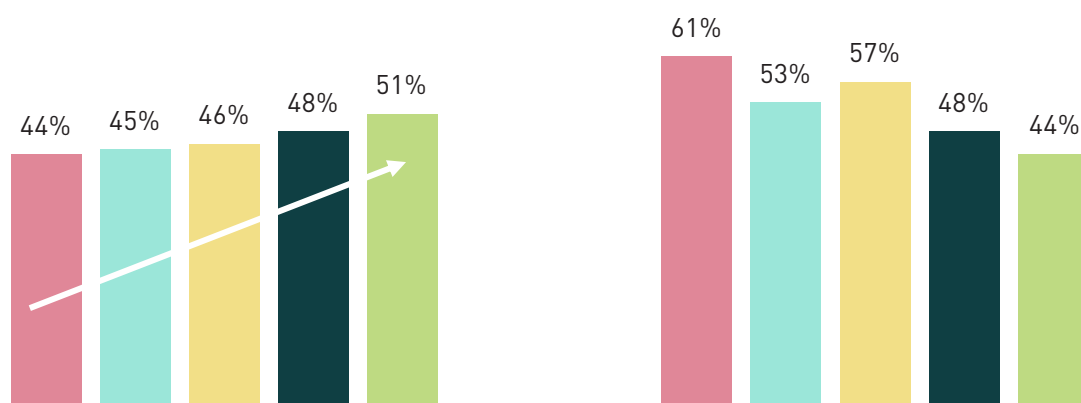
GLAVNI NALAZI

Rezultati istraživanja sprovedenog 2017. godine pokazuju da je prekinut generalni trend pozitivnih promena iz prethodne godine. U odnosu na 2016. godinu, promene u meri angažovanosti i učešća građana u demokratskim procesima nesistematski variraju kroz različite indikatore.

Najupadljiviji negativan trend uočen je u pogledu poverenja građana da sopstvenim angažmanom mogu da menjaju stvari, a najupadljiviji pozitivan trend u pogledu podrške demokratiji kao najboljem političkom sistemu za Srbiju.

Uprkos smanjenom poverenju da građanski angažman u ovom trenutku može uticati na promene stvari (ili upravo zbog toga), nastavljen je pozitivan trend povećanja procenta građana koji podržavaju demokratiju kao najbolji politički sistem za Srbiju. Sa druge strane nastavljen je trend smanjenja procenta građana koji veruju da nas samo politika "čvrste ruke" može izvući iz krize. Ove godine, prvi put, veći procenat građana podržava demokratiju (51%) nego politiku "čvrste ruke" (44%).

Koliko se slažete sa sledećim stavovima? SLAŽE SE (Uglavnom + U potpunosti)

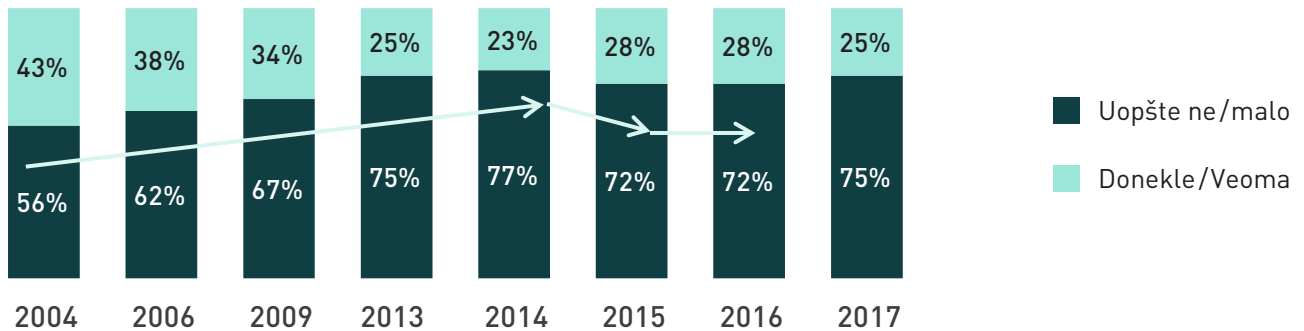
Bez obzira na sve teškoće, demokratija je najbolji politički sistem za našu zemlju

Za našu zemlju u ovom trenutku je najbolje da ima jednog jakog lidera koga bi svi slušali, jer samo čvrsta ruka može da nas izvede iz krize

2007 2014 2015 2016 2017

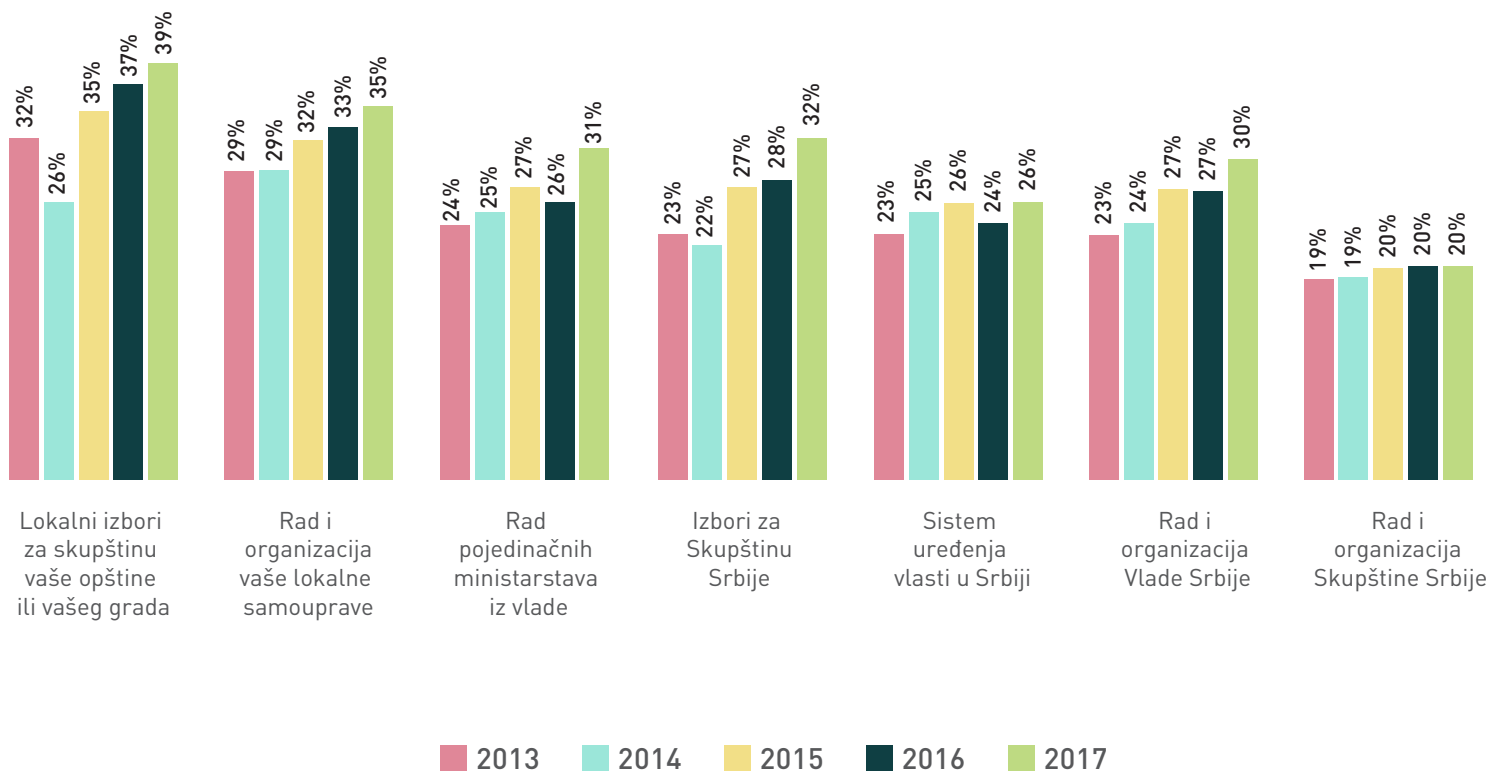
Zainteresovanost za politiku je ponovo blago opala u odnosu na prethodne dve godine i vratila se na nivo iz 2013. godine: 25% građana je izjavilo da ih politika bar donekle, ako ne i veoma interesuje (2013: 25%, 2014: 23%, 2015: 28%, 2016: 28%)

Koliko ste vi lično zainteresovani za politiku?

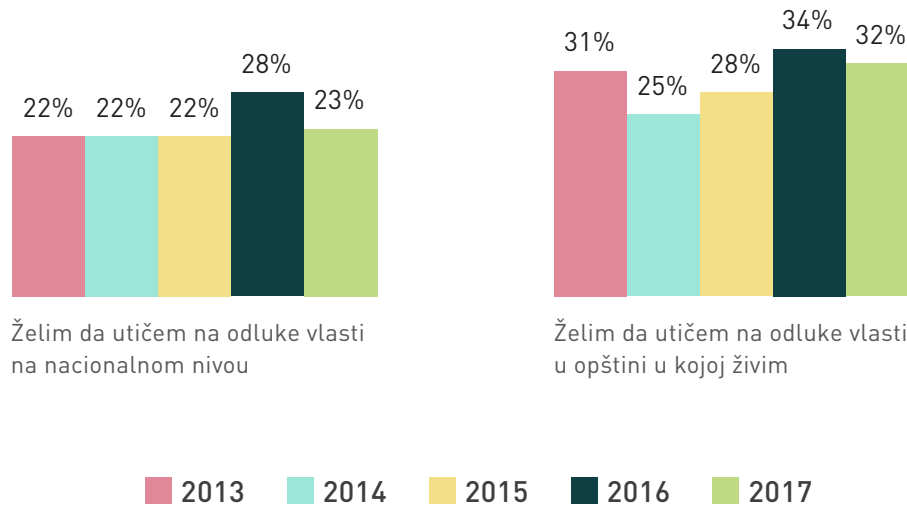
Pozitivni pomaci uočeni su u pogledu obaveštenosti građana o temama vezanim za politiku, politički sistem i nosioce vlasti u Srbiji. Iskazana zainteresovanost za većinu tema porasla je u odnosu na prethodnu godinu i sada je jasno prepoznatljiv trend blagog ali sistematskog porasta zainteresovanosti u poslednjih pet godina.

Koliko vas lično interesuju sledeće teme? % UGLAVNOM + VEOMA ZAINTERESOVANI

Sa druge strane, međutim, smanjio se procenat građana koji su saopštili da su učestvovali bar u nekoj akciji vezanoj za politiku, rešavanje problema i donošenje odluka, a smanjio se i procenat onih koji izražavaju i samu želju da utiču na odluke vlasti na lokalnom i na nacionalnom nivou.

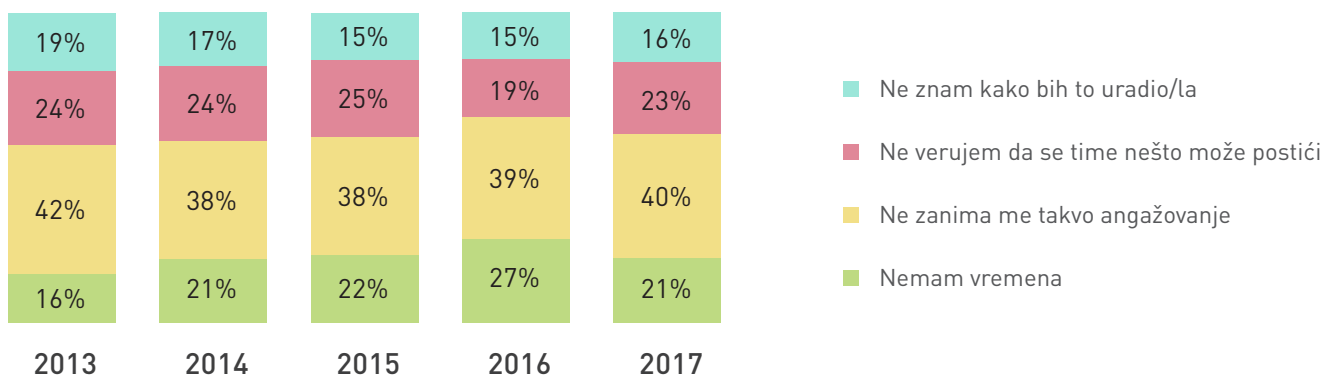
% SLAŽE SE (Uglavnom + U potpunosti)

Kao i prethodnih godina, kao najčešći razlog za neučešće građani navode nezainteresovanost za takvo angažovanje (40%), a skoro svaki četvrti kao razlog navodi nepoverenje da se time nešto može postići.

Šta je glavni razlog što niste bili učesnik ili pokretač neke akcije?

Odgovori građana koji nisu učestvovali ni u jednoj akciji

Posebno upadljivo se smanjilo poverenje građana da svojim angažmanom mogu da menjaju stvari u državi. S obzirom na sve akcije koje pratimo ovim istraživanjem, ove godine je smanjeno poverenje u efikasnost građanskog angažmana i na najnižem je nivou u odnosu na poslednjih pet godina.

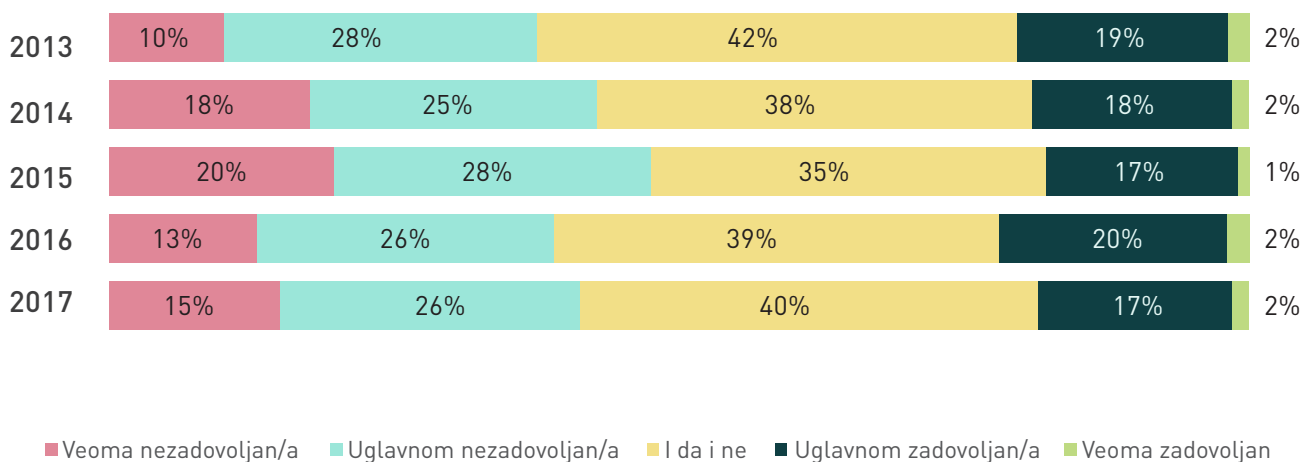
Najveći pad poverenja u odnosu na prethodnu godinu je u poverenju građana da mogu da utiču na promene stvari putem tri akcije:

- skretanjem pažnje medija na probleme građana - ove godine u efikasnost te akcije veruje 28% građana, dok je prethodne u to verovalo 39%;
- učešćem u organizovanim pritiscima građana na parlament ili kroz učešće u javnoj raspravi – ove godine u to veruje 15% građana, dok je prethodne godine to bilo 27%;
- kontaktiranjem poslanika u skupštini - ove godine u to veruje 8% građana, dok je prethodne godine to bilo 19%.

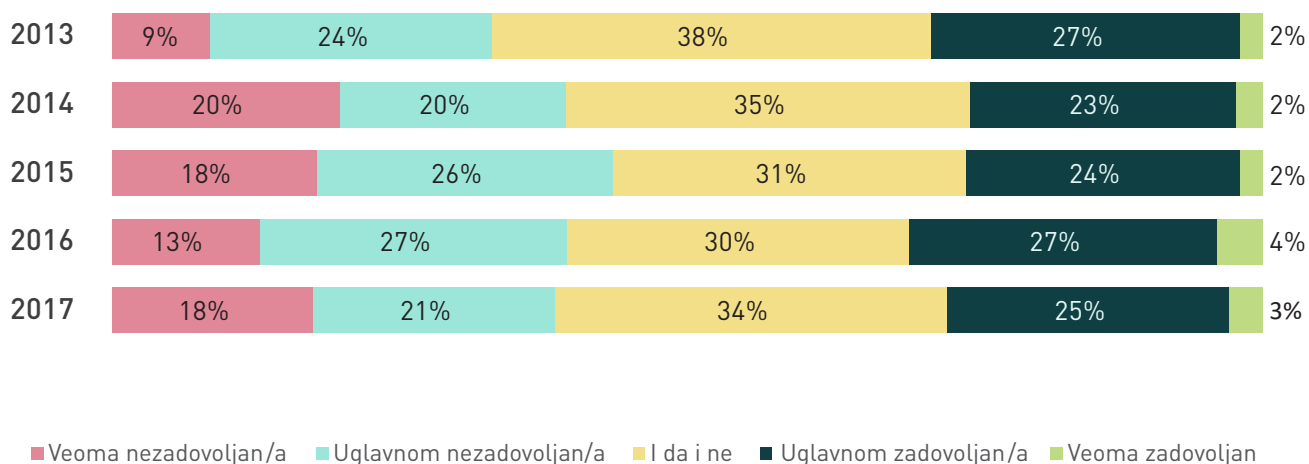
Kao i prethodnih godina, građani su zadovoljniji radom vlade, nego radom skupštine, ali u oba slučaja je znatno više nezadovoljnih nego zadovoljnih.

Ove godine, nezadovoljstvo radom skupštine izrazilo je 41% građana (39% prethodne godine), dok je zadovoljnih 19% (22% prethodne godine); nezadovoljstvo radom vlade izrazilo je 39% građana (40% prethodne godine), a zadovoljnih je 28% (31% prethodne godine).

Uopšteno gledano, koliko ste zadovoljni ili nezadovoljni radom Skupštine Srbije u sadašnjem sazivu?

Uopšteno gledano, koliko ste zadovoljni ili nezadovoljni radom Vlade Srbije u sadašnjem sazivu?

Većina građana (64%) smatra da političari građanima ne govore istinu (uopšte ne, ili uglavnom ne), a samo 8% da (bar uglavnom) govore istinu. U odnosu na prethodnu godinu, građani su iskazali malo veće poverenje kada je 67% građana smatralo da političari ne govore istinu, a to je ujedno i jedini pozitivan pomak kada je reč o poverenju u političare i poslanike.

Koliko verujete da političari u Srbiji govore istinu građanima?

